

Õiguskantsler

Lp Inge Varblas
Harju Piirkonnajuht
Vääna-Viti Kodu
AS Hoolekandeteenused
inge.varblas@hoolekandeteenused.ee

Teie nr

Meie 23.03.2020 nr 7-9/191508/2001540

Kontrollkäik Vääna-Viti Kodusse

Austatud Inge Varblas

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 23.10.2019 ette teatamata AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti Kodu (edaspidi: hooldekodu) tegevust ja inimeste elamistingimusi.

Paljud hooldekodu elanikud on majutatud liikumisraskustega elanike vajadustele kohandatud (ilma lävepakuta laiad ukseavad) peremajadesse. Hangitud on mitmeid vajalikke abivahendeid (lingtõstuk, käimisraamid, pesuraam jm). Hooldekodu töötajad jätsid kokkuhoidva ja koostööalt meeskonna mulje – üksteist abistatakse ja toetatakse keerulisemates olukordades. Tihedat koostööd tehakse Marienthali kliiniku psühhiaatrite ja vaimse tervise õdedega ning Tabasalu hambaarstiga.

Vääna-Viti Kodu elanikud osalevad aktiivselt kogukondlikus elus ja teevad koostööd külaseltsiga. Käiakse külakeskuses, rannas ja poes. Hooldekodus toimuvad kliendiesinduse koosolekud, kus hooldekodu elanikud saavad kaasa rääkida oma elu korraldamises ning muredest teada anda. On tore, et hooldekodu elanikud saavad kasvatada taimi ning käia regulaarselt basseinis ujumas ja spordisaalis grupitreeningutel.

Rahul ei saa olla sellega, et rohkem kui pooled tegevusjuhendajad pole seni läbinud kohustuslikku koolitust. Tegevusjuhendajaid on küll seadusega ette nähtud arv, kuid selleks, et tagada ka suurema hooldus- ja abivajadusega inimestele ning keeruliste psüühikahäiretega elanikele individuaalne lähenemine ja turvaline elukeskkond, peaks tegevusjuhendajaid olema rohkem.

Hügieeniruumid peavad olema puhtad. Hooldekodul tuleb pingutada, et rohkem elanikke kaasataks aktiivsesse ja tööoskusi kujundavasse tegevusse, mis aitaks päevi sisustada neile sobival moel. Hooldekodu peab hoolitsema selle eest, et meditsiiniõe abi oleks tagatud seaduses kehtestatud ulatuses.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kontrollkäigu ajal sai hooldekodus ööpäevaringset erihooldusteenust 90 inimest, kellest 60 on majutatud peremajadesse ning 30 nn mõisamajja. Väana-Viti Kodus elab nii vaimupuudega kui ka psüühikahäirega inimesi. Suurema hooldus- ja abivajadusega inimesed elavad teises ja viiendas peremajas. Meditsiiniõe tööruum asub mõisahoones. Videovalvet kasutatakse nii peremajade kui ka mõisamaja üldruumides (elutoas ja söögitoas). Kliendid osalevad oma võimete kohaselt ka hooldekodu igapäevatoimetustes, näiteks aitavad tube koristada, pesu pesta ning toitu valmistada ja jagada.

Õiguskantsleri nõunikud tegid koos eksperdiga ringkäigu hooldekodu ruumides, tutvusid asutuse dokumentidega ning vestlesid töötajate ja hooldekodu elanikega.

1. Tegevusjuhendajate arv ja kvalifikatsioon

Päeval töötab hooldekodu igas peremajas vähemalt üks tegevusjuhendaja. Mõisamajas on päeval kohal kaks tegevusjuhendajat. Öhtuti ja öösiti (tavapäraselt kella 20.00–08.00) on hooldekodus kolm tegevusjuhendajat: töötaja on kohal mõisamajas ning II ja V peremajas, milles elavad kõige suurema järelevalve- ja abivajadusega inimesed. Öhtuti ja öösiti peavad tegevusjuhendajad jälgima (mh videokaamera abil) ka teiste peremajade elanikke, kelle majas töötajat ei ole. Näiteks, II maja tegevusjuhendaja ülesanne on jälgida ka I ja III maja olukorda ning V maja tegevusjuhendaja peab valvama ka IV maja elanikke. Öösiti teevad tegevusjuhendajad ringkäigu iga kahe tunni tagant nendes peremajades, kus töötajat ei ole.

Tööpäeviti (kella 8.00–16.00) tegeleb hooldekodu elanikega ka tegevusjuhendaja, kelle ülesandeks on abistada transpordi küsimustes ning sõidutada inimesi arsti juurde. Hooldekodu elanike terviseseisundit jälgib ja ravimeid jagab õde, kes on majas esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti (kella 8.30–18.30).

Erihooldusteenuse osutaja peab kindlustama hooldekodu elanike turvalisuse, abistama neid enese eest hoolitsemisel, arendama iseseisvaks toimetulekuks vajalikke oskusi ning täitma muid seadusega ettenähtud ülesandeid ([SHS](#) § 100 lg 1 ja lg 2). Selleks et tagada nõuetekohane teenus, peab hooldekodus olema piisavalt palju töötajaid.

Ööpäevaringset erihooldusteenust saavatele inimestele tuleb tagada ühe tegevusjuhendaja kohalolek 30 hooldekodu elaniku kohta ([SHS](#) § 104 lg 1). Seadus näeb ette, et olenevalt klientide vajadustest peab olema väljaspool ööaega tööl veel vähemalt üks tegevusjuhendaja. Seadus sätestab vaid miinimumnõude. Teenuseosutaja peab personali suhtarvu määraates lähtuma klientide tegelikest järelevalve- ja juhendamisevajadustest.

Päevasel ajal on hooldekodus töötajaid rohkem, kui miinimumnõuded ette näevad. Hooldekodu töökorraldust, peremajadesse majutust, eraldi paiknevat mõisamaja ja klientide eripära silmas pidades jäi siiski kahtlus, kas olemasolevast töötajate hulgast piisab klientide turvalisuse tagamiseks ning nende vajadustega arvestamiseks. Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Euroopa Komitee on [seisukohal](#)¹, et kui töötajaid on vähe, satuvad nad liiga suure pingele alla, mis võib ohustada nende tervist ning mõjutada ka klientide heaolu. Kontrollkäigul kaasas olnud tervishoiuekspert osutas, et hooldekodu elanikke tuleks rohkem kaasata juhendatud tegevustesse. See eeldab, et hooldekodus on rohkem tegevusjuhendajaid.

¹ Vt p 186.

Kontrollkäigul selgus, et tegevusjuhendajate töökoormus on suur, sest hooldekodus on palju individuaalset lähenemist vajavaid inimesi ning tegevusjuhendajatel on ka selliseid tööülesandeid, mille täitmiseks tuleb neil majast ajutiselt lahkuda ja majaanikud omaette jätta. Näiteks sellises olukorras, kui on vaja mõnd klienti saata väljaspool peremaja või kolleegi keerulisemate hooldustoimingute tegemisel abistada. Lisaks mõjutavad tegevusjuhendajate töökoormust lisakohustused: näiteks peab tegevusjuhendaja ka toitu valmistama (kõigiks toidukordadeks).

Toiduvalmistamise oskus on inimeste iseseisva toimetuleku tagamisel oluline, mistõttu tuleb tegevusjuhendajal kliente toiduvalmistamisel juhendada. Toitu valmistatakse igas majas eraldi (kolm põhilist toidukorda ning kaks vahepala). Selles on abiks ka toitlustusteenindajad, kes töötavad iga päev kella 8.00–16.00. Tavapäraselt on hooldekodus tööl kaks toitlustusteenindajat: üks mõisas ja teine peremajades. Toitlustusteenindaja valmistab toitu peamiselt II ja V maja elanikele, keda toidutegemisse kaasata on keerulisem. Kuigi toitlustusteenindajad käivad aeg-ajalt abiks ka teistes peremajades, tuleb arvestada seda, et töögraafiku järgi on palju ka selliseid päevi, kus hooldekodus on kohal vaid üks toitlustusteenindaja. Nii oli 2019. aasta septembri graafiku järgi 12 päeval ning oktoobri graafiku järgi 9 päeval hooldekodus tööl vaid üks toitlustusteenindaja (oktoobris ei olnud ühel päeval tööl ühtegi toitlustusteenindajat). See aga suurendab tegevusjuhendajate töökoormust märkimisväärselt.

Kontrollkäigul võis märgata, et toiduvalmistamine võtab suure osa tegevusjuhendaja tööpäevast. Paljud kliendid vajavad söögi tegemisel pidevat juhendamist ja motiveerimist ning nad võivad sellest tegevusest kiiresti tüdineda. Selleks, et hooldekodu elanikud toiduvalmistamisse ka tegelikult kaasatud oleksid, vajavad nad erilist tähelepanu. Samas peavad tegevusjuhendajad vastutama selle eest, et toit õigeaks ajaks valmis saaks, mistõttu kaasatakse hooldekodu elanikke toidutegemisse harva. Kuigi teenuse üks osa on klientide tööoskuste kujundamine ja töötamise harjutamine, ei ole selline olukord seatud eesmärkidega kooskõlas. Töö harjutamisel peab inimesi individuaalselt juhendama, kuid kontrollkäigul jäi mulje, et kuigi tegevusjuhendajad püüavad hooldekodu elanikke toidutegemisse kaasata, on abistajaid pigem vähe ja toitu valmistavad peamiselt tegevusjuhendajad ise.

Erihoolekandeteenust saab vahetult osutada vaid nõuetekohase kvalifikatsiooniga tegevusjuhendaja ([SHS § 86](#)), kes peab esmajoones täitma teenuse sisuks olevaid tööülesandeid. Muude lisakohustuste (nt toidu valmistamine) tegevusjuhendajatele panemine ei pruugi olla otstarbekas. Toiduvalmistamise ajal ei jõua tegevusjuhendaja inimesi juhendada ega rakendada individuaalse lähenemise meetodeid, süveneda hoolealuse muredesse ega end tema vajadustega kursis hoida. Hooldekodu elanike kaasamiseks saab leida sobivamaid lahendusi, mis ei kahanda ülemäära nende iseseisvust igapäevatoimingutes ja tõiste tegevuste harjutamisel. Olukorda parandaks võibolla see, kui hooldekodu võtaks tööle rohkem toitlustusteenindajaid – see võimaldaks tegevusjuhendajatel tegeleda rohkem individuaalse juhendamisega.

Õhtusel ja öisel ajal (tavaliselt alates kella 20) kolmes peremajas tegevusjuhendajat ei ole, mis tähendab, et 36 hooldekodu elanikku on ilma tegevusjuhendaja otsese järelevalveta. Ka mõisamajas peab tegevusjuhendaja turvalise elukeskkonna tagamiseks jälgima kahe korruse elanikke ning liikuma korruste vahel. Tegevusjuhendajad jälgivad videokaamera abil ka neid hooldekodu elanikke, kelle majas töötajat ei ole, kuid sellest ei pruugi turvalisuse tagamiseks piisata.

Videokaamerad on paigaldatud majade üldruumidesse (v.a tualett- ega pesemisruumid), kuid need edastavad ainult pilti, mitte heli. Seega ei pruugi tegevusjuhendajad majaaniku abivajadust õigel

ajal märgata. Majadesse häirenuppe paigaldatud ei ole. Tegevusjuhendajad kinnitasid, et igas majas on vähemalt mõni elanik, kes suudab abi kutsuda. Turvalisuse tagamiseks ei pruugi sellest piisata. Ööpäevaringset erihooldusteenust saavad psüühikahäirega inimesed vajavad igapäevaeluga toimetulekuks pidevalt kõrvalabi ja juhendamist. Sellises olukorras ei ole võimalik turvalist elukeskkonda tagada muude (nt vähema töötajate toe ja järelevalvega) sotsiaalteenustega. Samuti ei ole õige panna õigeaegse abi kutsumise eest vastutust hooldekodu elanikele. Näiteks selgus vestlustest, et kliendid olid isikliku mobiiltelefoniga helistades kutsunud kõrvalmajas oleva tegevusjuhendaja appi lahendama olukorda, kus üks hooldekodu elanik teist löi.

Kuigi [SHS](#) § 104 lg 1 sätestatud töötajate miinimumnõue on täidetud, kui 90 hooldekodu elaniku kohta nn tööl vaid 3 tegevusjuhendajat, ei ole erihoolekandeteenuse osutajal võimalik nii täita turvalise elukeskkonna tagamise ja vahetu järelevalve nõudeid ([SHS](#) §102 lg 1). Seda tõendab ka juhtum, kus hooldekodu elanik on tegevusjuhendajate teadmata õhtul või öösel hooldekodust lahkunud ning tema lahkumine on avastatud suure viivitusega (30.09.2019 juhtum). Samuti on tegevusjuhendajate eemaloleku ajal ette tulnud vägivaldajuhtumeid (14.07.2019 ja 28.07.2019 juhtumid).

Seadusega kehtestatud minimaalne töötajate arv ei pruugi olla piisav selleks, et tagada peremajadesse majutatud inimeste turvalisus, sest peremaja elanikud peavad ajuti hakkama saama tegevusjuhendajata. Seejuures on erihoolekandeteenuse hinna kujundamisel arvesse võetud, et peremajades võib nõuetekohase teenuse osutamine olla kulukam kui suuremates teenuseüksustes (vt ka Uuemõisa Kodu [kontrollkäigu kokkuvõte](#), lk 2).

Väljaõppinud tegevusjuhendajatest sõltub otseselt hooldekodu elanike ohutus ja heaolu. Vääna-Viti Kodu juhtkond soosib töötajate koolitustel osalemist. Kutseoskuste parandamist soodustab asutusesisene ergutusüsteem ning ka töötajad ise on koolitustest huvitatud. Sellegipoolest ei vasta [majandustegevuse registri](#) andmetel² rohkem kui poolte tegevusjuhendajate kutsekvalifikatsioon [SHS](#) §-s 86 sätestatud nõuetele. Majandustegevuse registri andmetel on koolitustele registreeritud kõik tegevusjuhendajad. Mitu neist on koolitusele registreeritud märkimisväärselt ammu (nt 5 tegevusjuhendajat juba 2017. aastal), aga koolituse läbimise kohta teave puudub. Hea on see, et hooldekodus on korraldatud sisekoolitusi (nt ravimite käitlemise kohta).

Tegevusjuhendajana töötamiseks ei piisa vaid kohustuslikule koolitusele registreerimisest³. Hooldekodu elanike huve ja psüühikahäiretega inimeste eripärast hooldus- ja abivajadust silmas pidades on hooldekodude töötajatele kehtestatud spetsiifilised koolitusnõuded. Koolitamata töötajad ei pruugi teadmatus tõttu osata olukordi adekvaatselt hinnata, nad ei pruugi toimida ärevatel hetkedel kliendi parimates huvides ega valida kliendi heaolu ja turvalisuse tagamiseks õigeid meetodeid. Koolitatud personal oskab süsteemselt arendada ja toetada ka keerulise käitumisega psüühikahäirega ja vaimupuudega inimesi ning valida selleks kohased võtted. Töötajatele peab kindlasti tagama võimaluse saada seadusega nõutud koolitust.

Õiguskaitsler palub korraldada nii, et Vääna-Viti Kodu tegevusjuhendajad saaksid osaleda seadusega ette nähtud koolitusel. Palun hoolitsege ka selle eest, et kõigis peremajades oleks pidevalt kohal piisavalt töötajaid, et elanikke ei jäetaks järelevalveta. Õigusaktiga kehtestatud hoolekandetasutuse minimaalsest töötajate arvust ei pruugi alati piisata kvaliteetse teenuse osutamiseks ja inimeste põhiõiguste tagamiseks. Õiguskaitsler palub inimeste heaolu ja turvalisuse huvides üle vaadata Vääna-Viti Kodu töökorralduse.

² Teenuseostaja peab tagama, et registris kajastuksid õiged andmed ([MSÜS](#) § 30 lg 5).

³ [SHS](#) § 160 lõigete 3, 4 ja 5 järgi võis kuni 31.12.2019 osutada teenust ka tegevusjuhendaja, kes on end vajalikule koolitusele registreerinud.

2. Olmetingimused ja teenuse kvaliteet

Hooldekodus on viis 12-kohalist peremaja ja mõisamaja, mille II ja III korrusele on majutatud 30 hooldekodu elanikku. Peremajades on ühe- ja kahekohalised magamistoad (igas peremajas kaks kahekohalist magamistuba) ning kööginurgaga ühistegevuse ruum. Mõisamajas on avatud planeeringuga puhkeruumid, söögisaal, meditsiiniõe tööruum ning ühe- ja kahekohalised magamistoad.

Hooldekodu on osaliselt kohandatud liikumiskustega inimeste vajadustele. Rahule võib jääda peremajadega, mille ruumid on hästi ligipääsetavad ning üldiselt asjakohaselt kohandatud. Mõisamajas teevad liikumise keeruliseks trepid ja uksepakud, kuid hooldekodu elanike majutamisel on seda silmas peetud: mõisamaja on paigutatud need hooldekodu elanikud, kellele mööda treppi liikumine on jõukohane.

Peremajades on algselt töötajate jaoks planeeritud tuba kohandatud magamistoaks. Tegevusjuhendajate töölaud, dokumendid, ravimipinalid ja muu tööks vajalik on viidud peremaja ühistegevuse tuppa ja paigutatud lükkandustega töötamisnurka. Nii jääb tegevusjuhendaja dokumentidega töötamise ajal ühistegevuse ruumi poole seljaga ega saa jälgida, kas inimestel on turvaline olla ([SHS](#) §102 lg 1) ning abivajadust võidakse märgata viivitusega. See võib olla tegevusjuhendajale ka ohtlik. Õiguskantsler soovib tegevusjuhendajate tööruuga sisse seada nii, et ka arvutiga töötades oleks tal võimalik jälgida ühistegevuse ruumis toimuvat.

Osa mõisamaja tualettruume ei olnud piisavalt puhtad. Hügieeniruumid peavad olema puhtad.

Hooldekodu õuealal on treeningvahendite väljak, jalgpalli- ja korvpalliplatsid, grillimajake, kasvuhoone ja mänguväljak. Loodud on igati head võimalused selleks, et inimesed saaksid hooldekodu hoovis meeldivalt aega veeta. Kaaluda võiks erivajadustega inimestele kohandatud kiigeistme kasutamist.

Mitmes mõisahoone magamistoas puudus ruloo või tihedast kangast kardin, millega saaks akna täielikult katta. On oluline, et magamistoas oleks loomulik valgus, kuid igas toas peab saama soovi korral akna kinni katta, et ere päikesevalgus toaelanikke ei segaks ning suvel ei läheks toas palavaks. Aknakatted puudusid ka neis tubades, mille elanikud oleksid soovinud neid kasutada. Soovitav on paigaldada igasse magamistuppa valguse reguleerimist võimaldavad aknakatted või kaaluda inimese eripärast lähtudes muud sobivat lahendust.

Hooldekodu elanikele pakutakse mitmesuguseid huvitegevusi: tegutseb muusika- ja kunstiring, tehakse loovtunde, toolivõimlemist, loetakse ette uudiseid ja raamatuid. Igapäevaoskuste omandamist toetava tegevuse ja huviringide korraldamine on tegevusjuhendajate ülesanne, kuid hooldekodu on selleks kasutanud ka vabatahtlike abi. Iganädalased huviringid toimuvad mitmes majas, mis soodustab ka hooldekodu elanike omavahelist suhtlust. Huviringides võivad osaleda kõik soovijad, samas ei saa tegevusjuhendaja ringitöö ajal tegeleda teiste oma üksuse inimestega. Kalenderplaanidest ja vestlustest selgus, et huviringides osalejaid on vähe. Silma jäi ka see, et peremajade päevaplaanid ei langenud kokku huvitegevuste nädalakavaga. Mõnele hooldekodu elanikule oli koostatud individuaalne nädalaplaan, mis samuti ei langenud kokku üksuse päevaplaani ja huvitegevuste nädalakavaga. Hooldekodu töötajad selgitasid, et individuaalsete päeva- ja nädalakavade koostamisega alles tegeletakse. Hooldekodu elanikud pakkusid välja, et

nädalavahetustel võiks olla tööpäevadest erinev päevakava (nt hommikusöök veidi hiljem ja kavas teist laadi tegevused), et nädalavahetuse saabumine oleks selgemini tunnetatav.

On hea, et hooldekodu on võimaldanud parema toimetulekuga elanikel käia basseinis ujumas ning koolimajas jooga- ja aeroobikatreeningutel. Vestlustest selgus, et inimesed on sellega väga rahul. Samuti kiideti võimalust tööl käia. Sihtasutus Hea Hoog pakub tööd 10–15 hooldekodu elanikule ning mõned on töötamise võimaluse leidnud ka mujal (nt haljastusettevõttes). Hea mulje jättis see, et kasutatakse ära hooldekodu looduskaunist asukohta ning jalustuskäike tehakse ka väljaspool hooldekodu territooriumi. Paraku on paljud hooldekodus elavad inimesed üsna passiivsed, nende tegevusse haaramiseks tuleks hooldekodul rohkem pingutada. Sellele juhtis tähelepanu ka kontrollkäigule kaasatud tervishoiuekspert.

Mitmele inimesele oli rehabilitatsiooniplaani kohaselt tervisliku seisundi säilitamiseks ette nähtud tegevusteraapia või füsioteraapia. Füsioterapeut käib hooldekodus kord nädalas. Vestlustest selgus, et hooldekodu elanikud vajaksid füsioteraapiat suuremas mahus, kui seda praegu pakutakse. Teenuse osutamine ei tohi kahjustada inimese tervist ([rahvatervise seaduse](#) § 4 p 10). See tähendab, et koostatud plaane tuleb järgida, et inimeste tervis vajaliku teraapiata ei halveneks.

Kontrollkäigul jäi silma, et ravimite käitlemise kord oli läbimõeldud ja töötajad olid ravimite käitlemise nõuetega kursis. Siiski selgus, et ühe keerulise olukorra lahendamisel oli ravimi andmiseks kasutatud jõudu (jõudu kasutas politsei, kelle kaasabil ravim manustati; 07.10.2019 juhtum). Kui olukord nõuab jõuga ravimite manustamist, siis võib seda teha ainult psühhiaatrilise abi seaduses sätestatud korras (vältimatut psühhiaatrilist abi saab osutada kiirabi). Sotsiaalhoolekande seadus ei anna hoolekandeametusele õigust ravida hooldekodu elanikke nende tahte vastaselt ning manustada inimestele ravimeid ilma nende nõusolekuta. [Riigikohus on märkinud](#),⁴ et ööpäevaringse erihooldusteenusel ei tohi inimest tahtevastaselt ravida. [SHS](#) § 100 lg 2 p 4 näeb ette, et ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja peab järgima tervishoiuteenuse osutaja määratud raviskeemi. Seda kohustust [saab täita üksnes meetoditega](#),⁵ mida kasutades võtab inimene talle määratud ravimeid vabatahtlikult ja teadlikult. Vältimatu psühhiaatrilise abi tarviduse korral tuleb kutsuda kiirabi ja kui vaja, peab toimetama inimese haigla psühhiaatriaosakonda.

3. Õendusabiteenus

Vääna-Viti Kodus pakub õendusteenust CitoMed OÜ. Lepingu järgi osutab ettevõtte teenust 135 tundi kuus. Meditsiiniõde on hooldekodus tavapäraselt esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti kella 8.30–18.30. Muul ajal on võimalik õega ühendust võtta telefoni teel. Hooldekodule osutab õendusabiteenus üks õde.

Ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja peab kindlustama iseseisva õendusabiteenuse kättesaadavuse 40 kliendile vähemalt 40 tundi nädalas ([SHS](#) § 102 lg 4), mis tähendab **ühe kliendi kohta üks tund nädalas**. Seadus sätestab vaid nõutava miinimumi, kuid asutuse eripärast lähtudes (nt olenevalt klientide diagnoosidest) võib kvaliteetse ja nõuetekohase teenuse osutamiseks olla õendusteenus vajalik oluliselt suuremas mahus.

Kontrollkäigul selgus, et õendusabi ei olnud seadusega nõutud ulatuses kättesaadav. Kontrollkäigu ajal elas hooldekodus 90 inimest. Sellist klientide hulka arvestades peaks õendusabiteenus olema

⁴ Vt p 14.

⁵ Vt punktid 18–18.4.

tagatud vähemalt 90 tundi nädalas. Meditsiiniõde on hooldekodus iga nädal tavapäraselt vaid 30 tundi, seega oluliselt väiksemas mahus, kui seadus ette näeb. Ometi on erihoolekandeteenuse maksumusse arvestatud õendusabiteenuse tasu kogu [SHS](#) § 102 lg 4 sätestatud mahus.

Vääna-Viti Kodus elavad psüühikahäiretega inimesed, kes ei suuda oma terviseseisundi tõttu kaebusi alati selgelt väljendada ning võivad valu kannatades ärrituda, muutudes seejuures endale ja teistele ohtlikuks. On ka selliseid inimesi, kelle tervislik seisund võib olla väga muutlik. Õendusabi korraldus peab arvestama hooldekodu elanike eripära ning terviseseisundiga ning olema neile kõigile piisavalt kättesaadav.

Õiguskantsler kordab oma varasemaid AS Hoolekandeteenused hooldekodudele antud soovitusi (vt [Uuemõisa Kodu](#) ja [Sillamäe Kodu](#) kontrollkäikude kokkuvõtted) ja palub Vääna-Viti Kodul tagada hooldekodu elanikele õendusteenus, mis arvestab asutuse eripära ja seaduse nõudeid.

4. Tervishoiueksperdi hinnang

Kontrollkäigule kaasatud tervishoiueksperdi arvamuse koopia on lisatud käesolevale kirjale. Tervishoiueksperdi arvamuses toodud tähelepanekute ja soovitude osas palun kujundada hooldekodul oma seisukoht ning edastada see õiguskantslerile koos vastustega kirjas toodud tähelepanekute kohta.

Teie seisukohta ootan võimalusel hiljemalt 15.06.2020.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: Tervishoiueksperdi arvamus 4 lehel

Koopia: Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet, AS Hoolekandeteenused